

673

הדפוס קדל מס' 109/א
סיעת ועדת הכספים
סיום כ' מסיון תש"ז - 30.5.1956
בשעה 08.40

חברי הוועדה:

מ.ד.י.ת.י.ל

- י. גור - היו"ר
- א. מרימב
- י. גדר
- א. בהיר
- ש. דיין
- ס. חזני
- א. כהן
- ג. לוי
- ז. סוזנטייב
- ח. רוזין

סיוספים:

- ער המוצר ל. השכול
- ד. הרביץ נביד בנק ישראל
- מר קירון - מטעם משרד המסויימים
- מר ספיג - מטעם משרד המוצר
- מר גוק - סוכיר הוועדה

א. מדלי עבודה הנעשה
ב. שאלות ותשובות

מדלי-הידום:

היו"ר י. גור:

אני פותח את הישיבה.
בישיבה זו נשעו תשובותיהם של מר המוצר ובגיד הבנק
על שאלות חברי הוועדה. ועד שיבוא מר המוצר הייתי מקטע שבהליכי על סליט
העדיפות בטרם היו על הוועדה. ענין הקביעה הבטחון יעסיק את ועדת המטבע
היום ורצונן בחר הצהרים במל-מבלי. חברי ועדת המטבע ייתנו אל לבם, שביום
רצונן בחר הצהרים יתחיל הדיון בוועדת המטבע. מולם הם עד אז לא יחזור
המנהל הכללי של משרד המסוים, תדאג הישיבה ליום אחר.

בשבוע הבא נאסרן לפתח את הדיון בסיון סוכרות
הטורסטים. בענין סלונה חובה נאסרן לקיים עוד ישיבה אחת ויחיה על ועדת
המטבע. וועדה זו חייב לכוון אין סנחה למעריב, ביום 3 ביום 7.
המעיף - שיטות בערמים והעברות, ידון בה היום בוועדת המטבע.

הועבר אלינו החוק למיקובניה במקודם על ההכנסה.
מולם ממחר שנתנו הסכמתנו להפעלת גריה התיכון של התיקונים הללו, הענין
חייב לוחץ כל כך.

מר גוק: מנשי המוצר קטנו להודיע שבחוק זה ייתנו עוד כמה
תיקונים דחופים.

היו"ר י. גורי: אינני חושב שכדאי להעביר ענין זה לוועדה המשנה, כי בדיונים בענין מס הכנסה בדרך כלל מתעוררות שאלות כלליות ואין תועלת בעריכת דיון כפול. לכן אני חוזר להכניס ענין זה לסדר היום של טליאת הועדה.

ועכשו ברצוני לשאול את סר בדר, לפי התכונן כאשר הציג להכניס לסדר היום את דו"ח טבקר המדינה על דירת שר המוצר.

י. בדר: מכיוון שהוגש לנו דו"ח טבקר המדינה, אני מבין שיש מקום לשאלות ותשובות, ולטיוט הענין באופן פורמלי. זה דבר אחד. הדבר השני - דירות השרד יש לו קשר עם שר המוצר רק בתור שכזה, ואנו מבקשים ממנו אינפורמציה בענין זה.

היו"ר י. גורי: כאשר נקבל את החומר בענין זה, נוכל לדון בו.

כאן אני רוצה לעודר שאלה, אם אתם רוצים לרוצדורלית או קונסטרוציונלית, כדי לדעת איך לנהוג בעתיד. ישנם מקרים יחידים פונים לטבקר המדינה במיטריין והוא מציג לנו דו"ח. ב"הארץ" כאשר שיו"ר ועדת הכספים אמר שקבלת דו"ח המבקר על איזה ענין אינה מחייבת דיון בתוכן אוטומטי. הקורא יכול לפרט שיו"ר ועדת הכספים אמר גם שאם לא יכניס את הדו"ח לסדר היום של הועדה. זה יטעה את הקורא, כי יש להודיע בין שני דברים: אם אנו פונים לטבקר המדינה והוא מציג לנו דו"ח, אני מוכרח להכניסו לסדר היום של הועדה. לא כן הדבר אם טבקר המדינה מציג לנו העתק סדר"ח. במקרה זה אנו מבקשים את העתקים לתיקי חברי הועדה ואת אחד החברים מבקש להכניסו לסדר היום, אנו מבקשים אותו לסדר היום, במקרה שלטכנינו זה היה המהלך. במקרה זה לא אנו פנינו למבקר המדינה, טב"ר המוצר, אנו קבלנו העתק הדו"ח. העתק זה יכנס לתיקי החברים ואם ימצא חבר יציג לעבנים זאת לסדר היום, בעשה זאת.

י. בדר: אני לא סמכתי על איזו סמכות אוטומטית לדון בדו"ח. אני סמכתי על הודעה א ראש המשלה בכנסת בענין זה יהיה דיון בוועדת הכספים, ולכן אין צורך להעביר את הענין טהמליאת לוועדת הכספים.

ז. סוזאייב: אני רוצה להביע אי-שביעות רצוני מהעובדה שיו"ר ועדת הכספים אינו מ ל לחברי ועדה מחברים, בישיבת הועדה התמול רציתי לשאול מספר שאלות חשובות את הרמטכ"ל. היו"ר אמר שמשל את השאלות בסיום תשובותיו של הרמטכ"ל. כאשר הוא סיים תשובותיו ובותר זמן של רבע שעה, היו"ר היה חייב לזכור זאת, מולם במקום לתת לי רשות הדבור הוא פנה למר בדר ושאל: היתה לך הצעה לסדר היום, האם היא קיימת עדיין? סר בדר השיב בשלילה ואמר לו: אתה יכול לסיים את הישיבה, ואז סיים היו"ר את הישיבה, ואני לא קבלתי את רשות הדבור.

אני חושב שהיו"ר חייב לזכור שהוא צריך לתת רשות הדבור לחבר שבקש בזמן הנכון, אחרת הוא מחלף אותו להיות טרדן ולא לוותר במקרה שני.

לפני חדשים פנינו ובקשנו דו"ח של טרוטטור בקי על אישור, חברי ספיר חזר וביקש את הדו"ח. אני חושב שטו חברי הועדה פונים במטענות היו"ר ומבקשים להטעים להם העתק דו"ח לעיון, לפחות צריכים הם לקבל תשובה, ואם יש סיבה חשובה שאי אפשר לגלות את החומר, צריך לומר מה היא הסיבה.

קבלתי הוראה מסייעתי לתנוע, שענין מקורות שהועבר לוועדה טהמליאת הכנסת, תנתן לו זכות קדימה ראשונה בדיוני הועדה.

היו"ר י. גורי: אשר להערותך הראשונה, סר סוזאייב, אינני מודק ברשימת מבקשי רשות הדבור לא היית היחיד. היית רשימה של 7-8 איש. הרמטכ"ל נכנס לסדר סטויים של תשובות, ואני חושב שזה יכניס אותנו לתשובות גדולה ולכן אקשה להכניס מהלך זה. בינתיים היו רשומים מספר

חברים, מר בדר בקש הצעה לסדר היום, מני ידעתי שהתוויר סמוג'אבק שריפה ובקשתי אותו לוותר. הוא ויתר באמצע דבריו ולא לחלוטין. ולכן הייתי חייב לשאול אותו בסוף הישיבה, אם עדיין יש לו הצעה לדר. בטעה 13.00 סיימנו את הישיבה. מני אמרתי: מני מציע לוועדה לסיים את המהלך הזה של שתי ישיבות פרלימנטריות ולעבור לוועדת טשנה, ויאלתי את חברי הוועדה מסכימים.

ד. סוזאייב: לא שמלת. מני שמעתי כל טשנה שהוצגה בפני.

הי"ר י. גורי: יש לך צורך אחת ל-2-3 חדשים לתקוף את היו"ר, וכנראה שעבשו הגיע הזמן לכך. בכל זאת, מין זה נכון, אמרתי: אם הצעתי מניחה דעתם של חברי הוועדה, בזה נגמר העניין. אף אחד לא קם ולא אמר שזה אינו מביח את דעתו. מילוי הייתי צריך לתת רשות הדבור לשאלות, אתה לא היית היחיד. היו עוד 7-8 חברים. מני מוכן לקבל ממילוי בזיפה; אם מני חושב שהנוזף צודק.

אשר לדו"ח של פרופסור בקי, תחילה ביקש פרופסור בקי שהחבר יהיה סודי, אבל מינתים הוא נתפרסם בעתונים. מר סמיר בקש את הדו"ח, כי לא הכל נתפרסם. בקשתי את מזכיר הוועדה שיטפל בזה.

מר גזק: בקשתי שיפצימו את הדו"ח של בקי בלעג הדיון בוועדה. כאשר נגמר הדיון העניין ירד מעל הירק. תחילת המושב ספיר שוב ביקש את הדו"ח והזו מניתי לנציבות השירות. היום שוב נתקשר עם הנציבות ובקשתי שיפצימו לנו את הדו"ח בטובן דחוף.

הי"ר י. גורי: אשר לשאלת מקורות, שאלה זו רשומה בסדר היום של הוועדה. הרי מני בקשתי לקבוע סוף עריכיות. ציינתי כמה טעמים שצריכים להיות הראשונים בתור. בין השאר יש גם ענין מקורות, דו"ח המבקר, המוסד לביטוח לאומי ועוד. מני מוכן להוסיף על כך עוד ועוד. מולם, רבותי חברי הוועדה, כאשר קובעים סולם עדיפות יש לזה סממנות מסויימת. אי אפשר שכל הדברים יהיו בסולם עדיפויות, או שחליט לשבת 6 ימים בשבוע. מני מוכן לזה. חברי הוועדה מינה מוכנים.

ח. אריאב: מה גורל הוועדה המשותפת בענין בטט?

הי"ר י. גורי: כל אחד יודע שהעכוב בענין זה מינוו במשטחו של יו"ר ועדת הכספים. מולם מתפול הוסר העיכוב, והוועדה תתכנס כנראה בשבוע הבא.

ב. לוי: נכי המלחמה קוב סלחו מזכיר לוועדה, הדוני לא הזכיר ענין זה בסדר היום של הוועדה.

הי"ר י. גורי: אברר זאת עם מזכיר הוועדה. ועתה מני עובריה לסדר היום של הישיבה - שאלות ותשובות של שר האוצר.

שר האוצר ל. אשכול: יתכן שלא מענה הטעם על כל שאלות, כי אין השאלות שנשאלו יש שאלות שבירורן מחייב זמן מסויים.

נסאלה שאלה - מתי יובא התקנות בענין חוק יתב הטנן? מני יכול לוטר שהם יובאו כחוק וכדין. רק עכשו התחילו לחלל בענין. רק שלטון אשרנו את המנהל, ועכשו הולכת ומוקטת המועצה.

אשר לשאלה השנייה - מה כהונה בחברת החשמל ובמנהלתה - בוועדת השרים הכלכליים נשמע דו"ח מפי שר הפיתוח, ומה שיעלה המזלג, מוכל למסור לחברי ועדת הכספים בשבוע הבא. הוא הדין ביחס לתעריפי החשמל. עדיין מינוי יכול להגיד דבר.

מ. הרצפלד: האם אפשר לבקש שלם יחול כל טנני בתעריפי החשמל, בטרם יובא הענין לוועדת הכספים?

סר האוצר ל. אשכול:

נדמה לי שיש חוק האוצר שכל שנוי בתעריפיים לא יכול להעלות אלא בהתייעצות

עם ועדת הכספים.

היו"ר י. גורי:

אין חוק, יש נוהג.

ט. חזני:

אני שאלתי שאלה בוספת ביחס להשוואת מחיר החסטל בירושלים.

י. גרנון:

כבר שנה וחצי יש מחיר אחד בירושלים ובכל הארץ.

סר האוצר ל. אשכול:

בשאלה שאלה ביחס לקטיים בקבלת הכסף לאחר שיווק הכותנה והבטניט. אני מודה שהטבח בשטח זה הוא קשה ואנו מחפשים דרכים לתיקונו. ישנם שלושה מסוקים: תנובה, אמיר-ביעף ו"כוריס". הכותנה אינה מסתווקת בבת אחת, כי התעשיינים היודעים שיש כותנה בארץ, אינם מסהרים לקנותה. מסרד החקלאות טופל במטון זה שעליו חלקת כל הצרות הקיימות בשטח האשראי. בכדי לשנות את הטבח באופן דרסטי, צריך לתת למישהו טליוני לירות.

ט. חזני:

לא מלינונים אלא 600 אלף לירות.

סר האוצר ל. אשכול:

אני יודע שסכום זה אינו גדול בעיניך, אבל בעיני הוא גדול מאד.

ט. חזני:

תסורת הכותנה והבטניט בטובה האחרונה הגיעה ל-12 מליון לירות. היצרן משלם 10 מחוז רביית על המפרעה שהוא מקבל. אבל לאחר מכן לא מוכרז החטבוניות והוא לא קבל זכוי. זה ענין של 600 אלף לירות. אינני מבין, אם המסדן נעשה על ידי בנק ישראל, מדוע היצרן צריך לשלם 10 מחוז?

סר האוצר ל. אשכול:

אני צריך לבדוק אם זה 10 או 9 או 8 מחוז. אבל אני יודע עוד יצרנים הטוענים שמצבם קשה, לא רק יצרני הבטניט והכותנה, אלא גם יצרני העגבניות, הלול והרפת, וגם בעלי המלאכה והתעשייה. אין זה דבר חדש.

בשאלה שאלה ביחס לתביעות הצכים קרובות המלחמה בנאצים. יש ועדה בינמשרדית המטפלת בענין זה ואנו מקווים שבעוד זמן קצר תגיש הועדה את מסקנותיה.

6

אשר לשאלה - מה תכן הפשרה שהושגה בין מקורות ותה"ל, קודם כל שמחתי לשמוע מכם שיט פשרה, שנית מולי תגידו לי מהם מהי הפשרה? לצערי אינני יכול להגיד שהושגה פשרה. גם ענין זה יוכרע תוך מספר ימים. אתם יודעים את הערכת לבלאס וליתר האנשים, אבל הסיים יזרמו כך או אחרת.

אשר לשאלה ביחס לסבירת המפעל הנייר בחדרה אני מתפלא על השאלה, כי בתור לעצמנו מה יהיה כאשר יגיע הדור לעתונות. זהו בית הרוסת שמשתתפים בו בעלי הון ממילנו, ברזיל וקלפורניה וביניהם אנשי הטגביות. אנו מספלים בענין זה, אנו נאבקיה עם בעלי המפעל ורוצים להוכיח להם שאפשר להוזיל את המחיר. עכשו מתנהל מו"מ על הרחבת בית הרוסת ואני מקווה שאם בגדיל את המפעל מולי בוכל לאפנות אותו לייצוא.

אשר לשאלה - אם נבדקה בכדאיות של רכישת מניות, בדרך כלל יחסנו לרכישת מניות הוא שאפשר לרכוש מניות ללא הגבלה, כי אנו מתמטצים להגדיל את הוצאת השלומים מברסניה. מניות הן דבר שאפשר להקדים הזמנתם, אפשר למשכן אותן ובמקרה הגרוע ביותר אפשר לטכור אותן. מניות זה אחד הדברים שאפשר להסקיע בהן בגטחון. כך ככנסנו גם לענין של טיכליות הדלק.

אשר לשאלה ביחס למפעל הסוכר געפולה, אני רוצה לשטח את השואל ולומר לו, כי ספרו לי שאתמול הגיע המשלוח הראשון של סוכר געפולה לתל-אביב. מר בדר אמר שהקמת המפעל העלה 7 מליון לירות, אני שטח לומר שאין זה נכון.

כאשר הייתי בזמנו במדגנטינה נסיתי לכתוב כמה בעלי הון להקים מפעל סוכר יבני בארץ. אבל כאשר טמעתו שהמפעל צריך לעלות 9-10 מליון לירות - נבהלתי.

קרמתי בעתונות על הרגז שהתעורר לאחר שלא נתנו לעתונתנו להכנס למפעל.

י. גור: מה קרה עם בכל זאת?

שר המוצר ל. אשכול: זהו סוד של המפעל, הוא אינו רוצה לגלות אותו. הייתי עם וסיירתי יחד עם הסוכנות שעוסק בענף זה כבר עשרות שנים. הוא מסר לי: מפעל זה הוא בבחינת בי"ס, תנו לבו ללמוד, הפעלת המפעל קטורה בטכסיריה ודיוק רב. אני מקוץ סכום, לסוגת התעסיה, אל תהיו רודפיה על צוואר. בית הרושת זה צריך לתת 2000 טון סוכר. הוא בנוי על תפוקה של 10-12 אלפים טון. אני רק שמח על הקיטובו את בית החרושת השני.

ח. הריב: בעקבות דבריו של שר המוצר לגבי בית החרושת השני ברצוני לשאול: דוקט לאור העובדה שמסר לגדל סלק סוכר בארץ, האם לא יהיה זה מוצדק אם נחשוב על הקטת בית החרושת השני לסוכה בדרום הארץ?

שר המוצר ל. אשכול: אני רוצה לשאול את יו"ר הועדה, האם זה ברור שאותי אין מאצטים מסיבות הועדה מהיום ועד עולם? אני לא מאצט אותך, אבל זה מחייב שהתשובה שאתה נותן תהייה יותר קונקרטיות.

היו"ר י. גור: אני שמח שהתשובה נתנה לא על ידי.

שר המוצר ל. אשכול: לשאלתו של שר בהיר, קיימת ועדה פרמבנטיה אל חקלאיים ותעשיינים המטפלת בענין זה. אבל כאשר אני מגיע למסקנה שהאמורטיזציה על רכישת על סוגה סוכר יכולה להגיע לסכום כזה שתמורתו אפשר לקנות סחצית המונה סוכר במקסימום, אני חייב לחשוב 7 פעמים לפני שמחליט על המפעל השני; מה גם שהוצאות הקטת מפעל שהתחלה ועד הסוף הולכות וגדלות ולפעמים גם טובפלות. אם ביקש לדוגמה את בית החרושת לחימיקליים בעכו, אני ממטיח לכם שמיום שחולו ההקמתו ועד שהוא נגמר, הוא עלה כפליים ויותר ממה שחשבו תחילה. אני חושב שזה הוא המצב בעולם כולו, כי ישנם יבניים במטבע וטבויים בסוכר העבודה.

ח. הריב: האם אפשר למצוא דרך להפעיל את בית החרושת לסוכר כל הטבה?

שר המוצר ל. אשכול: זוהי בעיה אגרו-טכנית, כי סלק הסוכר גדל רק בעונה מסוימת.

ח. הריב: אסר לי מישהו מקובה שחחר הגלם הטוב ביותר במביל ייצור סוכר הם החרובים.

שר המוצר ל. אשכול: אנו נוטעיה עכשו הרבה הרוביה. בעתונות באפרסמה יחיעה טבנייה החחרונות בטעו רבע מליון עצי ארובים.

ח. כהן: לפני שנה בטע יהודי האם פיסמן 2000 דונם קנה סוכר.

שר המוצר ל. אשכול: אינני יודע על כך. אילו היו 2000 דונם קנה סוכר, הייתי יודע על כך.

אסר לשאלה ניהס לדירות המרד של החרים, לא הכפתי להכין את המסר. המטפלה נקבעה ועדה מצומצמת לענין זה ואני חושב שתוך שבוע ימים מוכל להגיש לכם את המסר בענין זה.

לפני כן רשמה טא.

שפ.

המשרד דברי שר האוצר ל. אשכול:

אשר לשאלתו של חבר הכנסת דיין - כמה כספים הושקעו בביצורים במטבע חוץ. אני מסופק אם אוכל למסור לכם תשובה מדויקת. מה שחשוב הוא, מה הוצאנו לביצורים טקרון הטגן; אנחנו הוצאנו פי חמשה. (ש. דיין: זו היתה הכוונה).

כשאני רואה 4 מיליון לירות; אזי אם אינני טועה, עוד לא הכנסתי את החובות לשוב הבאה. מכל מקום, אין לי מקום לדוגמה שלא הוצאנו; הוצאנו אולי 15 מיליון לירות. ואני מבונה לכנסת בטענות על כך. אינני בטוח אפילו אם נכנס לנו 6 מיליון לירות גדולים; אולי פחות מסכום זה. חשבתי שיגיעו לסכום של 15 מיליון דולר. כידוע, ליהודים יש זמן. אלה הם פני הדברים לפי שעה.

אם אינני טועה, הוצאנו למקלטים כ-12 מיליון ל"י, וכ-9 מיליון ל"י בערך לביצורים. ביחד זה 25 מיליון ל"י.

א. בהיר:

אבקש את שר האוצר להביא בפנינו פרטים על הוצאת כספים לענייני בטחון. לדעתי, רבות תלוי בורעת הכספים, כיצד היא מתייחסת לעניין זה, מוטל עליה ובעד מה היא אחראית.

שר האוצר ל. אשכול:

שמעתי ורשמתי לפני.

ח. טריאנב:

הממשלה אם תרצה, תביא אות לפני ועדת הכספים.

הי"ר י. גורני:

אנחנו רואים בקרב סדר האוצר איזו שהיא הצעה בעניין הקצוצים בתקציב, ואז יהיה מקום להציג שאלה זו.

א. בהיר:

שר האוצר נמצא תחת לחץ ענייני הבטחון, והוועדה הזו אינה נושאת באחריות.

ש. דיין:

כנראה ששאלתי לא היתה ברורה. שר האוצר הביא בפנינו סכום של 200 מיליון ל"י, ואילו כאן אנו שומעים על סכום אחר, יותר גדול.

שר האוצר ל. אשכול:

הפעם, בחוק יהב מגן אני נהגתי לפני מסורת הדין. אני אמרת שזו טעמיה לא קטנה. זהו עניין רציני ואחראי. אמרת שאני סומך על ועדת הכספים והיא תיטא באחריות. בעצם אני רטאי לחכות חודש-חודשיים. גרמה לי שהיה זה הוגן.

אשר לשאלה, מה הן תכניות ההתייבבות וכו': אינני יודע לאיזה תכניות מכוונים הדברים. בקונגרס אמרת מה אפשר לעשות בישראל כסיט עליה המרבית וכסיסנם אמצעים, כמו כן לא התבייטתי לומר סיט להטיל מסיים גדולים. מאז ועד היום אין לי תכניות חדשות. אם רצונכם לדעת מה הן התכניות, אזי אוכל לקחת את ההרצאה שלי בקונגרס והביאה לפניכם.

אני חושב שיש לנו מקומות חודשים, אשר בלי כסף אין מה לעשות בהם; יש להכשיר את הקרקע, והאנשים שיבואו ארצה יתקעו שם יחד, יטעו עץ וכו'. באיזורי ההרים אנו מגדלים הכינות איזו קומפוזיציה אשר אותה אני צריך להביא לאיזור גם בסוכנות. כידוע לכם, התקציב של הסוכנות מתחיל מאוקטובר, ואילו אנחנו מתחילים מאפריל. יש לנו טחמי ארסה בסביבות ניצנה, בארצותיים ויזרל, אותו אנו צריכים להכשיר, אולם מה נעשה עם אותו טחמי? אמרתי, נדבר על כך ברצינות, אולם עד עכשיו כל התכנית הזו היא בבחינת סבוכיות חדשות. נצטרך לחשוב מחשבות; אם יהיו 30-40 מטפחות, חלק ילך למסגרות, ליהלומים וכו' והיתר ילך לבטחון. אינני רוצה להסלות את עצמי, אולם אנו הולכים לקראת זה. בכדי לבצע תכנית זו אמרתי, אם יש צריכים בסוכנות; אזי אותם ניתן להתייסבות זו; אם יש רכס כזה בצבא, אזי הצבא יתן זאת; וחלק ילך מכספי בטחון אם ישנם.

אתה הרצאת בוועדת הכספים של הקונגרס על ענין זה, אולי תמציא אותה לנו?

א. בהיר:

ובכן, העליה מגדילה את חוסר העבודה בארץ. מה עושים עם 5000 האנשים הבאים

ט. דיי:

ארצה מדי חודש?

בסבוע הבא נדבר על כך.

סר האוצר ל. אטכול:

היתה שאלה: מה נעשה עם הגרות האורב בסך של 10 מיליון לירות של הסוכנות היהודית: כסף זה מוצא לביסוס העולים בסנה הראשונה להתייסבותם. הכוונה היא להחזיק את ענף העופות וכו'.

מר סוזאייב העלה את שאלת הקצוצים בתקציב. אכן נכון הוא שבחודשים האחרונים אנו עוסקים בכך. ישנם פטורים בקרב הפקידים, וכמעט יום יום אני חותם על פטורים. אמציא לכם טבלה בענין זה.

לפי איזה סדר מתנהלים הפטורים הללו?

מ. קלמר:

אני מסתדר עם ועד העובדים, נציבות המנגנון ומועצת הפועלים.

סר האוצר ל. אטכול:

אשר לשאלה האחרונה אותה שאל חבר הכנסת בדר בקסר לכוונת המאמר שפורסם ב"ג'רוזלם פוסט", רצוני לומר כי לא היה קונטקט ביני לבין כותב המאמר בקסר לזה.

פה נרשמו מספר חברי הרוצים לטאול שאלות; לדעתי אם נכנס לטאול חדשות,

הינ"ר י. גור:

אזי לא נוכל להציג שאלות לנגיד הבנק.

לפני שאתן את רשות הדיבור לנגיד הבנק, רצוני למסור את רשימת חברי ועדת הנפטא. רשימה זו מורכבת מאברי ועדת הכספים והכלכלה, והם: (1) ב. אבנזאל (2) ס. בז'רנו (3) ג. שוקן (4) ס. יוספטל (5) י. אלמוגי (6) ס. רוזנברג (7) י. כמיס (8) א. בהיר (9) ס. דיי (10) א. כהן (11) נ. לוי (12) ח. אריאב (13) ס. חזני (14) ז. צור (15) י. גורי.

הכל לפי המפתח הקודם של ועדת הכספים.

זוהי ועדה אשר אותה אכנס ביום ב' הבא, בטעה 3.00 אחוז צ.

בגיד הבנק יוסב אתנו ואנו ככולים להציג

לו שאלות.

ז. ס זאייב:

הרי כל הסאלות תהיינה לגבי המאזן האחרון

הטראה ניפוח כולט של מספרים סוגים ואטר

הן התחייבויות המססלה עד 31 למרץ. מאזן זה היה מלאכותי לדעתי.

הייתי מצד ע' לבגיד הבנק לתת לנו הסבר על המספרים הבולטים שמופיעים במאזן האחרון.

בגיד הבנק ד. הורוביץ:

רצוני לומר בראשית דברי, כי טעם חבל

שלא דחינו זאת לטבוע ימים, חברי הוועדה

יקבלו ודאי עוד היום דו"ח אשר הוא משתרע על פני 269 עמודים, והוא

נותן נימוח של חלוקת המסק. בהתאם לחוק אנו מחוייבים אמת לסנה למסור דו"ח לוועדת הכספים ולפרטום ברבים. אותו אני חייב לגמור בתאריך 1.1.56.

ביחס להתפתחות האחרונה, פה יטנם שני

דברים: צריך להבחין בביתוח של מספרים בשני אספקטים. האחד הוא

שכני בלבד; כלומר, ב-31 למרץ המססלה או האוצר או המדינה; אינם צריכים

להיות חייבים; צריך לסלק כל סכום אותו היא חייבת. אכן המדינה עושה

זאת ע"י מאמץ ומסלמת מה שהיא חייבת. זהו דבר זמני, לחודס אחד בלבד -

ב-31 במרץ עד 30 באפריל. לאחר מכן, בחודס הבא, חלק מן המעייפים האלה מופיע מחדש.

כשהיא מצב אחר, אני בדו"ח שלי ציינתי

זאת באופן חריף. אולם לעומת זאת, החובות של בנק ישראל אינם עולים

כלל. אני יכול להגיד שבבחינות ידועות, האוצר היה גורם טקיל בתקופה

זו, וזאת בניגוד לתקופה קודמת.

ברור, אין זה מאזן של בנק ישראל בלבד, אלא

הסתקפות ההתפתחות המסקית.

מה הייתה התפתחות אמצעי התסלום שזה לא מסתקף

באופן מלא במאזן החדשי? - מ-31 ביולי עד 1.12.55, אמצעי התסלום לא

עלו אפילו לא באחוז אחד. האיזון הקופתי של תקציב המססלה בא עקב אי-

עליה אינטנסיבית, מדיניות התקציב, מדיניות הסכר ומטדיניות האטראי.

אלה הם אמצעי התסלום.

באמצעים אלה אפשר היה להסתלט על מסק

ולהחזיק אותו למצב תקין ונורמלי. אני יכולים לציין שבתקופה זו לא

חלה כל האטה בתהליכי הייצור. אנו יכולים להראות מספרים אשר מראים

על גידול סתמי ללא הפוגה, וזאת למרות המצב המדיני הצבאי המתוח שנתן

זעזועים בקורס הלירה באופן כללי. אנחנו החזקנו את קורס הלירה בסוק.

ע"י המדיניות הזו, הרי אם נדבר על ישראל עצמה, אזי בטמא כי הלירה

נחשבת פה יותר קסה מהדולר. בחודס דצמבר חלה איזון תכורה קלה.

עד 1.2 החזקנו את יציבות הלירה.

התוצאות של המדיניות הפיסקלית ע"י מדיניות מוניטרית הוכיחו את

עצמם. מ-1.2, המצב, פחות או יותר, מניח את הדעת. מ-1/2

אמצעי התסלום היו ב-7,9 מיליון לירות, ובחודס מרץ - ב-23,8 מיליון.

ואילו בחודס אפריל - 6,6 מיליון; חלה שוב האטה.

אנחנו אוטרים, העליה מ-31/7 הייתה

ב-41,2 מיליון, שזה 9,9% במסך תקופה זו. ואילו בחודס מאי הואטו

אמצעי התסלום

בחדשים ינואר-מאי, אמצעי התשלום עלו
בטידה ניכרת. בשנת 1955 עלו ב-12,4%.

מה היו הסיבות של ההרחבה הטוביטרית?
זהו המעיף הגדול ביותר, והוא המוניטיזציה של המטבע הזר ע"י המטק,
אשר הגיע בתקופה זו ל-17 מיליון ל"י בטר, מכיון שהמטטלה קנתה
12 מיליון דמוניטיזציה. מטום כך אמרת בראשית דברי כי האוצר
היה לעזר בתקופה זו. בתקופה זו הייתה לנו עונת הפרי, והגידול
הבלתי-רגיל של הפיצויים האיסיים מגרמניה, אשר הם סטתכטים בלמעלה
מ-30 מיליון דולר.

המעיף הזה פלוס פרי הדר זה גורם
חיובי לאינפלציה אם איננו יוצרים יחד עם זה עודפים בתקציב המדינה
סיוכלו לספוג את זה, וזה איננו אפשרי כל עיקר במצב של בטחון.
ברור, שזהו גורם אינפלציוני פר-אכטלבס.

אחר כך יש לנו הרחבת האטרמי בתקופה
זו בטכום של -11 מיליון לירות. אני אומר ניצול יותר גדול של
האטרמי שלא היה מנוצל בטלמותו ע"י הבטחון. הגידול של האטרמי
לציבור בחודשים ינואר-מרץ היה 3,5%; הרחבה זו נגרמה בחקלה ע"י
עליית הסכר.

היתרות של הבנקים בבנק ישראל הם
105 מיליון ל"י. בסוף המאזון היו רק 86 מיליון ל"י. וזה עד ל-1/5;
ונטילו לעת הגיעו ל-105 מיליון. הבנקים צריכים להחזיק כספים אלה
ב-2,5%.

ולזה יש שני הסברים: הליקוידיות שלהם
עלתה; יש להם יותר כסף. הפיקוח שלנו על הבנקים הוא עיליטאד.
אם יש לו יותר כסף, אזי יש לו התקרה של הליקוידיות וכו'. הם
אינם יכולים לחרוג מהמטגרת. ופה ישנה הוכחה על היעילות הפיקוח על
הבנקים. הם חייבים להחזיק בבכס ליקוידים. כל סדרות האוצר מונחים
אצל בבנק ישראל.

אלה היו הסיבות להגדלת אמצעי התשלום;
אלה היו התוצאות להגדלת אמצעי התשלום ולהעלאת הסכר.

כל הדברים אותם אני אומר אינם לפרסום.
מבקטכם לא להבטיל אותי. ואם כן - זאת אפשר לעשות אחי אך פעם אחת.

הדורגה הזו אנה ררוחים. החובות שלנו
לצרכי הבטחון עולים; המצב שלנו במטבע זר איננו מזהיר. הגדלנו
אותו ב-30 מיליון דולר. החובות שלנו כולל ה"בובדס".

מה הם החובות. הטליליות? גידול
חובות החוץ. חובות החוץ גדלו ב-30 מיליון דולר נוטר בשנה שעברה,
מ-1.1.55 עד 4.30.

(ב) הגרעון במאזן המסחרי בחדשים ינואר-מרץ
1956 גדל ב-5,7% לרגלי זה שהייבוא גדל ב-4% לעומת שנה שעברה.

מהי התפתחות המאזן המסחרי מ-1952?
- הגרעון המסחרי בשנת 1952 היה 278,6; בשנת 1953 - 225,6;
בשנת 1954 - 208,1; בשנת 1955 - 251,9. שנת 1956 המאזן המסחרי
יהיה יותר גרוע.

הייבוא לנפש היה בשנת 1952-199,9;
בשנת 1953 - 170,1; בשנת 1954 - 171,7; בשנת 1955 - 190,5.
זאת אומר, המעול חוזר. בשנת 1955 אפשר להגיד כי היה צבירת מלאי.

ייבוא הנשק לא בכנס כאן. רצוני לומר כי שנת 1955 היתה השנה
החובה ביותר טובל שנה אחרת במדינה, אף כי היתה היא אחת השנים
הגרועות ביותר. אולם היה בזבז טבע זר.

בשנת 1919 היתה לסוציאליסטים סימטה,
הם אטרו: מה שיותר גרוע = זה יותר טוב. ואילו כאן הייתי נומר - מה
שיותר טוב = זה יותר גרוע למדינה.

התבדונו. הכנסנו למדינה בתקופה זו
2000 מיליון דולר ללא תמורה. תפקידם של האוצר ושל הטנהלים הכלליים
של מסוד האוצר הוא הלראות שהם אינם צורקים. לא הראינו יכולת של
איזון, של ריסון עצמי; בו בזמן שהאימפורט בתצרוכת לנפט גדל: הוא
גדל ע"י רמת החיים והצריכה.

היטיבה נבעלה בשעה 11.00.